

Piuugali' a Gaw'en nin Giya sa Kabibyay

(* Nigatibo nin ihimplo nan piuugali')

Piuugali' sa Bolinao (sa Tagalog): Kami'nan sa Masanton Kasuratan

Tepel (Katapangan)

Mangwa' nin padalan (Pagiging Mapamaraan): Exodo 1:15-21;
2:1-10; 1 Samuel 25:14-25

Pangingilalo (Pagkakaroon ng pag-asa): Roma 8:28-39;
15:4; Colosas 1:27; 2 Timoteo 1:7; Tito 1:1-2; Hebreo 13:6;
1 Pedro 1:13; 3:15

Pusitibon pangingikit (May positibong pananaw): 2 Uadi' 4:1-7;
Marcos 4:35-41; Filipos 4:13

I'deng a mantepren (May Paninindigan):

1 Samuel 17:1-11,32,41-50; Daniel 1:1,3-20; 3:8-30; Ginwa-
ginwa' 4:1-20; 5:17-29; 1 Corinto 16:13; 1 Pedro 3:13-17

Kabistawan nin kalidad (Pagkakaroon ng mataas na pamantayan sa buhay)

Suet (Pagsusumakit): Galacia 6:9; Hebreo 12:1-3

Masibulot a nakem (Katapatan): Lucas 21:1-4; Colosas 3:23-24

Kabistawan nin pinanakem (Kagandahan ng kalooban):

1 Samuel 16:7; 1 Pedro 3:3-4

Seseg (Kasipagan): Proberbio 6:6-8; 10:4-5; 21:5;

1 Tesalonica 4:11-12; 2 Tesalonica 3:10-12

Katanda' a lalaman nin diri (Pagsisiyasat sa sarili):

Kanta 139:23-24; 1 Juan 1:8-10

Mapda' ana sa no ani a main (Madaling masiyahan): Mateo 6:25-34;

Lucas 12:15,33; Filipos 4:11-13; 1 Timoteo 6:6-10; Hebreo 13:5

Tanda' a kisalalamat (Pagiging mapagpasalamat): Lucas 17:11-19;

1 Tesalonica 5:18

Pag'in madunong (Pagtatamo ng karunungan): Kanta 119:66;

Proberbio 1:7; 3:5-6,13-18; 18:15; Mateo 13:52; Lucas 2:52;

2 Timoteo 2:15; 3:14-17; Santiago 1:5-8; 3:17

Pamilya (Mag-anak)

Rurilasyon sa pamilya (Pag-uugnayan ng mag-anak): Exodo 20:12;
 Proberbio 1:8; Efeso 6:1-4
 Pangangasikaso sa pamilya (Pag-aalaga ng kaanak):
 1 Timoteo 5:8; Efeso 5:21-33

Dios (Diyos)

Pangangado' konan Dios (Pag-ibig sa Diyos): Marcos 12:28-30;
 1 Juan 4:20-5:3a
 Pagmamatalek konan Dios (Pananalig sa Diyos): Daniel 6:1-23;
 Proberbio 3:5-6; Mateo 8:5-13; 2 Corinto 3:5; Filipos 4:13;
 Hebreo 11
 Pakatanda' konan Dios (Pagkakaroon ng kaalaman tungkol
 sa Diyos): Proberbio 2:1-5; Jeremias 9:23-24; Juan 14:8-11;
 Roma 1:18-23; 1 Corinto 1:21-25; 1 Juan 4:7-8
 Mali'mo konan Dios (Pagkatakot sa Diyos): Kanta 111:10;
 Proberbio 1:7; 2:1-6; Mateo 10:28; Lucas 12:4-5; 2 Corinto 7:1;
 Nipadar 14:7

Uksoy (Pagkakasundo)

Mabistan pikakalamo' (Magandang pagsasamahan):
 Kanta 133:1-3; Efeso 4:1-3; Colosas 3:12-14; 1 Pedro 3:8-12

Intigridad (Integridad, kalinisang-budhi)

Kamaungan (Kabutihan): Roma 12:17-21; Galacia 5:22-23; 6:9-10
 Pammarita' nin tutuo (Pagsasabi nang totoo): Exodo 20:16;
 Kanta 15; Proberbio 12:22; Ginwa-ginwa' 5:1-11*; Colosas 3:9-10
 Kapagpyawan (Mapagkakatiwalaan): Genesis 39:21-23;
 Mateo 25:14-28; Lucas 12:42-44; 16:10-11
 Ibyay a mantepren (Pagkakaroon ng tamang kombiksiyon):
 Exodo 23:2; 1 Corinto 15:33-34; Galacia 2:11-14*; Santiago 4:17

Pangangado' (Pag-ibig)

Pakiingar sa raruma (Pagiging madamayin): Lucas 10:25-37;
 Roma 14:12-23; Hebreo 13:3
 Pammaga (Mapagmalasakit): Marcos 2:1-12; Lucas 10:33-35
 Piamigo (Mapagmahal sa kaibigan): Ruth 1:1-17; 1 Samuel 18:1;
 20:1-42; 23:15-16; Proberbio 17:17; Eclesiastes 4:9-12;
 Juan 15:12-15
 Mapami (Bukas ang palad sa pagbibigay): Deuteronomio 15:7-11;
 Hebreo 13:16; Mateo 6:1-4; Lucas 6:38; Ginwa-ginwa' 20:35;
 2 Corinto 9:6-7; 1 Juan 3:17
 Mapanulong (Matulungin): Job 29:11-17; Proberbio 19:17;
 Mateo 25:31-40

Mabista a ugali' (Kagandahang ugali): Genesis 24:13-20;
 2 Samuel 9; Lucas 6:27-36; 1 Corinto 13; Efeso 4:32
 Mapanan'ili (Bukas ang tahanan sa mga panauhin):
 Genesis 24:15-25; Lucas 14:12-14; Roma 12:13; Hebreo 13:2
 Ambo' nin nagsi-nagsi (Pagiging hindi makasarili):
 Genesis 13:1-12; Nehemias 5:14-18; Marcos 14:3-9; Ginwa-
 ginwa' 4:32-37; Filipos 2:25-30; Hebreo 13:16

Moralidad (Moralidad)

PagkamakaDios (Pagkamaka-Diyos): Exodo 20:1-17;
 2 Uadi' 18:1-8; Mikas 6:8; Mateo 5:16; Roma 12:2;
 Galacia 5:16-26; 1 Timoteo 4:8
 Galten a bisyo (Pagbabago mula sa masasamang
 pinagkabihasnan): Roma 13:11-14; 1 Corinto 6:19-20;
 Galacia 5:19-21; Efeso 5:15-18; 1 Timoteo 6:10

Maong nin gumabali (Pagkamabuting mamamayan)

Pamumuis (Pagbabayad ng buwis): Mateo 22:15-22; Roma 13:6-7
 Pangungunor konran mampag'uray (Pagsunod sa mga
 maykapangyarihan): Roma 13:1-5; 1 Timoteo 2:1-2; Tito 3:1;
 1 Pedro 2:13-17

Pitutuno (Pagkakaisa)

Katinekan (Pagkakaroon ng Kapanatagan): Isaias 26:3;
 Juan 14:27; Filipos 4:7
 Hustisya (Makatarungan): Levitico 19:15; 1 Uadi' 3:16-28;
 Kanta 106:3; Isaias 1:17; Zacarias 7:9; Santiago 2:1-13
 Mailag (Maingat): Proberbio 2:11; 14:15; Santiago 1:19
 Main nin uksoy (Pagiging maayos): 1 Corinto 14:33,40
 Pidudunong (Pagkakasundo): Proberbio 16:24; Mateo 5:23-26;
 18:15; 2 Corinto 5:18-21

Piuugali' maipa'ka' sa raruma (Pakikipagkapuwa)

Pangingigalang (Mapitagan): Levitico 19:32; 1 Corinto 13:4-5;
 1 Pedro 2:17
 Pipari-pariho (Walang kinikilingan): 1 Corinto 12:12-24;
 Galacia 3:26-29; Santiago 2:1-9
 Matulok (Masunurin): Efeso 6:1-3,5-8; Hebreo 13:17
 Mapamasinsya (Mapang-unawa): Roma 14:1-21; Efeso 4:2-3
 Pammaalaga sa lalaman nin diri (Nagpapahalaga sa sarili):
 Genesis 1:27,31; Zefanias 3:17; 1 Corinto 1:26-29

Pag'in nin rispunsabli (Responsable)

Ubligasyon nin ubatan (Humaharap sa anumang sagutin):
 Mateo 25:14-29

Pangingitalaga (Pagtatalaga ng sarili): Proberbio 6:1-5; 10:4,9;
12:24; Mateo 22:37

Pammaalaga sa natural nin kukayamanan (Mapagpahalaga
sa likas na yaman at kapaligiran): Genesis 1:26,28; 2:15;
Kanta 8:3-8

Mailalwan (Maaasahan): Mateo 25:14-30

Pammaga sa kapadan tawo (Mapagmalasakit sa kapuwa):
Mateo 25:31-46; Filipos 2:4; Santiago 1:27; 1 Juan 3:17-18

Disiplina sa kadiryan (Disiplina sa sarili)

Kadadaer (Matatag): Roma 5:3-4; Hebreo 12:1-3; Santiago 1:2-4

Silyan a pigagawa' (Pagbabagong pagkatao): Efeso 4:22-32

Maipa'ka' sa karigsawan (Pangangalaga sa ating pangangatawan):
1 Corinto 6:19-20; Efeso 5:29

Pagdadangka' sa kadiryan (Pagpipigil sa sarili): 1 Samuel 26;
Roma 13:14; 1 Corinto 9:24-27; Galacia 5:24

Naispiritwan a kapapa'sar (Kabanalan)

Kaayupaan nin nakem (Pagpapakumbaba): 2 Cronica 7:14;

Proberbio 3:34; 27:1-2; Mateo 18:1-4; 23:12; Lucas 18:9-14;

Juan 13:3-17; Filipos 2:3-8; 1 Pedro 5:5-6

Katutulok konan Dios (Pagkamasunurin sa Diyos):

Genesis 22:1-18; Daniel 3; Mikas 6:8; Mateo 7:21; 21:28-32;

Juan 14:23-24; Ginwa-ginwa' 5:27-29; Hebreo 11:24-25;

1 Juan 2:3-6

U'nawen a kaabigan ran raruma (Pag-una sa kapakanan ng iba):

Lucas 10:25-37; Filipos 2:4; Santiago 1:27

Kalinisan nin kanakman (Kadalisan): Kanta 119:9,11; Mateo 5:8;

Filipos 4:8-9